

Protocol

Geven van een kant-en-klaar klysma

Let op!

Dit is een Risicovolle Handeling

De handeling mag alleen worden verricht in opdracht van een arts.

Doel

Het opheffen van obstipatie of het legen van de endeldarm ten behoeve van onderzoek

Algemene opmerkingen

Bij een cliënt van wie je verwacht dat hij de vloeistof niet in kan houden, kun je:

- de canule even in de anus laten zitten
- de billen even tegen elkaar drukken

Een Practoclyss is een kant- en klaar klysma met een inhoud van 120 ml (waaraan ook wel eens een plastic zak als handschoen zit)

Benodigheden

- Klysma (op kamertemperatuur)
- Plastic handschoenen
- Celstof onderlegger
- Bescherming voor het bed (handdoek, celstofmatje)
- Bekkentje
- Zo nodig luier, po(stoel), urinaal
- Zo nodig toiletpapier handdoek, washandje, water en zeep
- Schaar

Voorbereiding

- Doe sieraden af.
- Handen wassen
- Zet alle benodigheden binnen handbereik klaar
- Controleer het kant-en-klaar klysma op gebruiksaanwijzing en vervaldatum
- Verwarm het klysma tot lichaamstemperatuur (bij voorbeeld in een bakje warm water)
- Zorg voor privacy
- Leg de cliënt zo begrijpelijk mogelijk het doel van de handeling uit; wat er gaat gebeuren en dat de handeling belastend kan zijn, of indien deze dit niet kan begrijpen: noem de naam van de cliënt en vertel dat er iets gaat gebeuren.

Werkwijze

- Doe de handschoenen aan
- Laat de cliënt het onderlichaam ontbloten
- Leg de celstof onderlegger onder billen van de cliënt
- Leg de cliënt op bed op de linker zij met opgetrokken knieën
- Open het klysma
- Knijp iets vloeistof het klysma om de steekopening glad te maken
- Maak anus zichtbaar door de bovenste bil iets op te tillen
- Laat de cliënt zich zo mogelijk ontspannen (hierdoor blijft de vloeistof beter in de endeldarm)
- Breng de canule voorzichtig, draaiend enkele zo ver mogelijk in de anus, maar forceer hierbij niets

- Spuit de vloeistof langzaam in door in het klysmareservoir te knijpen en door de klyisma zo mogelijk op te rollen
- Trek de klyisma in dichtgeknepen toestand uit de anus
- Deponeer de plastic handschoenen en het lege klysmareservoir in het bekkentje
- Vraag de cliënt de vloeistof zo lang mogelijk in te houden tot het moment van hevige aandrang. De cliënt zal waarschijnlijk als bij gebruik van een Practoclyss na ca. enkele tot 15 minuten grote aandrang tot defeceren krijgen (dit kan ook korter of langer zijn)
- Doe eventueel een luier aan, bij voorbeeld als de cliënt in bed blijft
- Help de cliënt een prettige houding in te nemen, of breng de cliënt naar het toilet
- Begeleid de cliënt tijdens de werking van de klyisma
- Was zo nodig het onderlichaam van de cliënt
- Observeer de cliënt op onwel worden of darmkrampen
- Ruim de materialen op
- Was de handen
- Noteer in het dossier (of ander afgesproken plaats) dat de handeling is uitgevoerd, alsook het resultaat en eventuele bijzonderheden.

Complicaties

- Bloedinkjes ten gevolge van aambeien.
- Darmperforatie ten gevolge van geforceerd inbrengen van canule
- Onwel worden
- Darmkrampen

Complicaties moeten altijd in het zorgdossier worden opgeschreven en aan de arts te worden gemeld.

Mag zelfstandig worden verricht door

Iedereen die zich hiertoe bekwaam acht en toestemming heeft van de verantwoordelijke leidinggevende

Let op:

Het is de bedoeling met dit protocol een bijdrage te leveren aan een goede, verantwoorde en doelmatige zorg- en dienstverlening. Het protocol kan zo nodig worden aangepast aan de individuele wensen van de cliënt, echter alleen in opdracht van of met instemming van een arts.

Bij twijfel ten aanzien van de uitvoering van dit protocol raadpleegt men de direct leidinggevende.

In situaties waarin dit protocol niet voorziet, overlegt men met de opdrachtgever en/of de direct leidinggevende.

Afwijken van dit protocol kan soms noodzakelijk zijn, doch men zal afwijken van dit protocol te allen tijde moeten kunnen motiveren. Dit protocol, hoewel richtinggevend, is slechts een hulpmiddel en kan en mag nimmer de plaats innemen van het eigen denken en handelen van de zorgverlener / ondersteuner.

De zorgverlener / ondersteuner kent en neemt bij het hanteren van dit protocol zijn of haar eigen verantwoordelijkheid.

Dit protocol is niet bestemd voor particulier gebruik.

Auteur: D.Slagter, verpleegkundige

Publicatiedatum: 1 mei 2001

Laatste herziening: 07-03-2011

Disclaimer: De auteur draagt geen enkele verantwoordelijkheid ten aanzien van het gebruik van dit protocol. Raadpleeg zo nodig de arts.